

Nr 100.

Av herr **Svedberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.*

I statsverkspropositionen nionde huvudtiteln, punkt 41, har Kungl. Maj:t föreslagit, att riksdagen måtte till Lägre lantbruksundervisning m. m., Understöd åt elever vid Lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m., för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1943 hemställt om att för budgetåret 1944/45 ett belopp av 590 000 kronor måtte anvisas för ändamålet. Lantbruksstyrelsen har ansett, att sådan ändring i gällande bestämmelser borde genomföras, att till elever vid lantmanna- och lantbruksskolor samt några jämförliga utbildningsanstalter finge utgå månatliga understöd med 20 kronor till elev av första behovsgraden, med 40 kronor till elev av andra behovsgraden och med 60 kronor till elev av tredje behovsgraden. Departementschefen har av statsfinansiella skäl icke kunnat tillstyrka den sålunda gjorda framställningen.

Då det måste anses ostridigt att en väsentlig höjning av levnadskostnaderna ägt rum, vilket i hög grad måste försvåra möjligheterna för ungdom från omedlade och mindre bemedlade hem att tillgodogöra sig undervisningen vid de läroanstalter varom här är fråga, torde, enligt vår mening, en ändring av gällande bestämmelser för stipendietilldelning samt en därav föranledd förhöjning av anslagsbeloppet i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag vara motiverat. Men ännu ett skäl torde kunna anföras för ett beslut i berörda riktning.

Ehuru eleverna från lantmanna- och lantbruksskolorna väl till största delen rekryteras från den självägande bondebefolkningen, vars ungdom till största delen är fullt sysselsatt vid jordbruket, förekommer det dock att ungdom från småbruk, vars innehavare vid sidan av jordbruket måste söka arbete inom olika industrier för att erhålla nödig inkomst för sig och sin familj, söka sig till lantmanna- och lantbruksskolorna. Denna småbrukets ungdom har ju ofta måst gå ut i förvärvsarbete hos industrien. Särskilt torde detta varit fallet under de senare årens stora efterfrågan på arbetskraft. Mycket tyder nu på att väsentlig försämring av utkomstmöjligheterna vid industrien kommer att inträda tämligen snart. På vissa håll i landet är arbetslösheten redan ett faktum.

Vi hysa den uppfattningen, att det inför sådana framtidsutsikter icke bara är önskvärt, utan rent av nödvändigt, att statsmakterna se till att medel finnas tillgängliga för att ungdomen skall kunna söka sig till ungdomsskolor av olika slag. Med nu gällande grunder för tilldelning av stipendier måste det anses uteslutet att de allra fattigaste kunna genomgå en kurs vid lantmanna- eller lant-

hushållsskola, och detta särskilt om arbetslöshet inträder, vilket, i enlighet med vad vi ovan antytt, inom respektive arbetslöshetsområden i hög grad inverkar på småbrukarnas ekonomiska möjligheter.

Med stöd av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte dels besluta sådan ändring i gällande bestämmelser för tilldelning av stipendier till elever vid lantmanna- och lantushållsskolor, som lantbruksstyrelsen i ovan berörda skrivelse av den 31 augusti 1943 föreslagit, samt

dels höja anslaget till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid Lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. för budgetåret 1944/45 från av Kungl. Maj:t föreslaget belopp av 500 000 kronor till 590 000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1944.

Lage Svedberg.

John Sandén.

Gustaf Karlsson.

Per Olofsson.